

Denne søgbare PDF-fil er downloadet fra min personlige hjemmeside www.ronlev.dk.

Det er tilladt at dele PDF-filen med andre, da der ikke er ophavsret til titlen.

Besøg www.ronlev.dk. Måske er der andre af mine flere tusinde artikler og scannede bøger, der har interesse.

Mange venlige hilsener

Claus Rønlev

Boye.

Abraham

Lehn.

Efterretninger

om

Abraham Lehn

og hans Familie.

Udgivne

ved

A. C. B o y e.

Kiøbenhavn.

Thieles Bogtrykkerie.

1839.

Forerindring.

Ved Udarbejdelsen af Tordenstiolds Lernet ønskede jeg blandt andet, at fremdrage nøiagtigere Oplysninger om den Mand (Abraham Lehn den yngre) der efter E. P. Kothes Fortælling skulde have været den oprindelige, men ufrivillige, Aarsag til Catastrophen, der endte Tordenstiolds Liv. Mellem den rige københavnske Kjøbmand Lehns Familie og Tordenstiold skulde der, efter Kothe, have fundet en dobbelt Forbindelse Sted, deels fordi Tordenstiold, der, som det synes længe, boede i en af Lehns Gaarde paa Christianshavn, var en Bekjendt, eller maastee Ven, af Lehn, deels fordi hans Søn meentes at have reist udenlands med ham. Om den første Forbindelses Rigtighed (Bekjendtskabet og Bopælen) er der aldeles ingen Grund til at tvivle; den anden har ved Undersøgelse viist sig at være aldeles urigtig.

Abraham Lehn den yngre (der skulde have reist med Tordenstiold) var, som bekjendt, senere Stifter af den endnu levende adelige Lehnske Slægt, og hans Godser ere endnu i denne Families Besiddelse. Her altsaa maatte den fornødne Oplysning sikkert ventes. Da jeg paa en Reise søgte denne, og derved mødte en Opmærksomhed, som jeg stedse vil bevare i den taknemmeligste Erindring, erholdt jeg af giennemseete Archiv-Documenter, og af Lehns egne efterladte Papi-

rer, bestemt Visshed om, at Rothes Beretning om Lehns Rejse med Tordensfiold var urigtig, og at hele Lehns Forhold i denne Anledning er fremstillet for Publicum paa en Maade, der er Sandheden aldeles modsat.

En Ven af mig, Candidat i Theologien Hr. Schade, har, paa min Opfordring, af de originale Papirer udarbejdet den her følgende Fremstilling af den yngre Abraham Lehns Levnet. Den vil, efter min Formening, have en dobbelt Interesse, deels som en documenteret Berigtigelse af en grov historisk Feil, deels som Retfærdiggjørelse for en Mand, hvis steldne og ædle Character ved hiin Feil er bleven stillet i et høist uværdigt Lys.

Det forstaaer sig af sig selv, at jeg i min Bearbejdelse af Tordensfiolds Levnet (der, som jeg haaber, vil udfomme til Efteraaret) ikke har undladt at gjøre fornødent Brug af de her meddeelte biographiske Efterretninger.

Kjøbenhavn, Mai 1839.

A. C. Bone.

Den første Person af den Lehnske Familie, om hvem
fikkre Efterretninger kunne tilveiebringes, er Abraham
Lehn den ældre; han var en af Kiøbenhavns rigeste
og driftigste Kiøbmænd, var tillige Directeur ved det
ostindiske Compagnie, den Ældste ved St. Petri tydske
Kirke, og en blandt Hovedstadens to og tredive Mænd.
I sit første Ægteskab med en Jomfru Hesselberg
harde han kun een Datter, Cathrine, der blev gift
med Christian Schupp, Directeur ved det ostindiske,
guineiske og vestindiske Compagnie m. m. I det andet
Ægteskab med Cathrine Elisabeth Kreyer blev han
derimod Fader til tre Sønner, af hvilke den ældste,
Abraham Lehn den yngre, til hvis Erindring disse
Blade ere samlede, fødtes d. 10de Mai 1701, Lorenz
Lehn i Aaret 1703 eller 1704, og den yngste, Johan
Lehn, den 4de Decbr. 1705. Tidlig mistede Børnene
begge deres Forældre, i det Faderen allerede døde den
2den September 1709, og Moderen den 1ste Februar
1710, begge i Kiøbenhavn. Efter Forældrenes Død
bleve disses store Eiendomme tagne under Bestyrelse af
et dertil udnævnt Formynderskab. De mangfoldige Kiøb-
mandsvarer, især Vine, bleve efterhaanden bortsolgte

ved flere Auctioner, og af de rebe Penge, som indkom herfor, bleve omtrent 200,000 Rdlr. Cour. indsatte i den kongelige Kasse mod udstædte Obligationer og med Løftet om Tilbagebetaling ved Krigens Tilendebbringelse. Da derimod de mange Gaarde, Skibe og andre Eiendomme ikke uden Tab kunde affættes paa en for slige Salg saa ugunstig Tid, da Danmark nylig havde begyndt Krig med Sverrig, saa bleve de fremdeles bestyrede af Formynderne, indtil Sonnerne bleve myndige. Forældrenes efterladte Eiendomme vare saa betydelige, at enhver af de tre Sonner ved det endelige Skifte, der sluttedes den 6te Decbr. 1715, fik en Capital af 136,000 Rdlr. Courant, deels i rebe Penge, deels i faste Eiendomme, og denne Sum blev, ved Lorenz Lehns i samme Aar indtrufne Død, for de tvende Efterlevende forøget til 211,000 Rdlr. *).

-
- *) Af herhen hørende Papirer er endnu opbevaret følgende:
- a) Skifte-Forretnings-Protocollen efter sal. Hr. Abraham Lehn og Cath. Elis. Kreyer. 408 pag. in folio, meget jærlig indbunden i sort Læder med forgyldt Snit. Den indeholder, foruden en nøiagtig Fortegnelse og Taxation over de efterladte Capitaler, faste Eiendomme, Varer o. s. v., adskillige herhen hørende Documenter, blandt hvilke vi blot ville nævne Møderens "sidste Willie," nedskreven Dagen førend hun døde, og siden confirmeret af Frederik d. 4de, hvori hun, med inderlig Omhu og sand Bekymring for sine forældrelose Børns fremtidige Skiebne, fremsætter sine Ønsker for deres tilkommende Stilling og Opdragelse.
 - b) Skifteforretnings-Protocollen efter Lorenz Lehn, sluttet, ligesom den foregaaende, d. 6 Decbr. 1715.
 - c) Formyndernes Regnskab for Abr. Lehns Eiendomme fra Skiftets Slutning indtil Mai 1719, da han blev myndig.
 - d) Abr. Lehns Bemærkninger herved m. m., samt hans, saavel som hans Curators, Abr. Klockers, endelige Øvtering herfor.

Da Moderen i sin "sidste Willie" havde bestemt, at alle Brødrene skulde opdrages tilsammen, for at ikke, — som hun med moderlig Omhu foier til, — den broderlige Kierlighed mellem dem skulde tabes, naar de adskiltes i en saa ung Alder, og Tabet af deres Forældre endnu blive dem smerteligere, saa bleve de alle opdragne i deres Svogers, den omtalte Riibmand Schupp's, Huus. Hersfra blev Abr. Lehn, den 22de Dec. 1717, altsaa endnu ikke sytten Aar gammel, dimitteret til Universitetet i Kiøbenhavn af Mag. Philosophiæ, Peter Benzon Mylius, med et saa udmærket Testimonium af denne, at, om vi endog ville antage, at en Deel af de Lovtaler, hvormed han ved denne Leilighed ledsages, maae tilskrives deels Tidsalderens noget lovtalende Natur, deels Lærerens naturlige Bestræbelse efter paa det bedste at anbefale sin Discipel, saa synes vi dog ikke desto mindre at være fuldkommen berettigede til den Slutning, at vor Lehn i alle Henseender har hørt til de meest Begavedes Antal, ligesom vi ikke kunne miskiende de tydelige Spor, som det Hele bærer af Lærerens store Interesse og Kierlighed for sin Discipel. Vi ville i Oversættelse meddele Slutningen af dette Vidnesbyrd, hvori Mag. Mylius, efter nogle almindelige Bemærkninger om Videnskabernes Betydning for Mennesket, omtaler Lehns Personlighed paa følgende Måade:

"— Dog, jeg attraaer intet, uden hvad I selv — Universitetets Professorer — ønske: en Tilvært af Eders lærde Republik, til hvilken jeg, for at bringe et fiert Offer, sender denne Candidat, der, begavet med de fortrinligste Anlæg ønsker at indskrives blandt de academiske Borgers Antal. Jeg overgiver til Eder en Yngling, Abraham Lehn, der, fød af hæderlige Forældre,

drives frem af en umættelig Begierlighed efter Videnskabernes Studium. Hans Fader, Abraham Lehn, var en agtværdig Mand af prøvet Redelighed og den driftigste Kjøbmand; der udstrakte sin Handel lige til Indien, og hans Moder, Cathrine Elisabeth Kreyer, var en Prydelse for sit Køn. Han er fød 1701, den 10de Mai, hvilkens Maaned, paa Grund af den gienoplivede Natur, med Rette kaldes den skønneste i Aaret, ligesom om Naturens Herre, stedse viis og retfærdig, havde villet, at denne Ungling med de skønneste Anlæg skulde fødes paa Aarets skønneste Tid. Men, o grusomme Skiebne! Saavist som det er bedre at opdrages vel, end at fødes vel, hvo beklager da ikke denne Unglings Skiebne, der otte Aar gammel mistede sine Forældre, og derved tillige en omhyggelig Opdragelses Bælgierning, hvilken vi dog tilstaae for en Deel er erstattet ved Formynderes og Slægtninges fortrinlige Omhu og Bestræbelser, der, ledede af den sømme Rierlighed til Myndlingen, ikke lode noget Middel uanvendt, hvorved han kunde ledes i de fromme Forældres Fodspor. Hvad der havde været Guddommens Hensigt med vor Lehn, opnaaedes let. Han viste fra den tidligste Barndom en saadan Fromhed, Godhed og Lærwillighed, at han har fundet Faa, der vare ham lige, Ingen, der overgik ham heri. Han er from uden Forstillelse, han udøver Dyden uden Mangler, og foretrækker Kundskaber, som det høieste Gode, for alle Skatte af Guld og Sølv, vel vidende, at den uvidende Rigmand af Cyniferen kaldes et Faar med gylden Uld. Under fromme og ydmyge Bønner til Gud, saa ofte han blev sig den stedse vorende Tilbøielighed til Videnskaberne bevidst, besluttede han fast hos sig selv at ville leve og døe for Videnskaberne. Thi omendskiøndt hans Formyndere ansaae det for en

hellig Pligt at vænne ham, baade som Dreng og som Ungling, til Handelen *), saa vilde han dog aldrig stille sig fra de Muser, der synes ligesom at være viiede til ham, og saa ofte jeg paamindede ham om, at Musernes Tieneste fordrede Arbeide, og at Handelen skaffede dens Dyrkere baade mere Frihed og flere Penge, indvendte han med Alvor: "jo større Arbeide, jo større Glæde." For at I ikke skulle troe, at jeg af Yndest for den kiære Discipel træder Sandheden for nær, saa bevidner jeg høit og helligt, at vor Lehn er den, som han synes at være: en Ungling, der ved Fromhed og Sæders Reenhed, ved Lydighed mod Formyndere og Lærere, ved Venlighed mod alle, og ved den lykkeligste Eone saavel til at opfatte, som til at bevare det Lærte, og endelig ved den saa ofte roste Tilbøielighed for Videnskaberne drager alles Kiærlighed til sig, saa at jeg næsten ikke veed at nævne nogen god Gave, som Forsnyet ikke har skienket ham. Jeg vil ikke anføre mere til hans Koes; det er nok, naar jeg siger, at vor Lehn i de to Aar, jeg har underviist ham, har opnaaet Alt, hvad der findes af en brav Discipel. Modtager derfor denne Ungling, der er rig paa Dyder og Kundskaber, og som I

*) Disse Uttringer have Hensyn til følgende i Moderens "sidste Billie" fremsatte Onsker: "at disse mine kiære Sønner tilligemed deres Lærer og Pige maae komme i Huset hos en from og redelig Borger, hvor de, foruden at vænnes til Gudsfrøgt og borgerlige Sæder, kunne have Leilighed til at see noget af Handel og Wandel og drage Fordeel deraf, da det saavel var deres salig Faders, som det er min Billie, at de skulle oplæres til Handelen; med mindre der hos en eller anden skulde vise sig overordentlige Anlæg, hvoraf man kunde slutte, at Gud havde giort ham fremfor mange sticket til Studeringer, thi da maa man ikke modsætte sig Guds Billie."

vistnok ville finde meget rigere herpaa, naar han, under Eders Veiledning, har gennemvandret den legyndte Bane til Fædrelandets Vel."

Kjøbenhavn den 22de Decbr. 1717.

Peter Benzon Mylius *),
Mag. Philosophiæ.

-
- *) Lagtet dette skønne Testimonium vistnok i sig selv bærer det bedste Vidnesbyrd om sin Sandhed, kan dog maaskee Lærrens fremtidige Liv og Stilling i Staten bidrage til at give det end mere Vægt. Magister P. B. Mylius blev siden Cancelliesecretair, i Aaret 1724 Udsesfor i Hofretten og kort derpaa i Høiestret, og tilsidst i Aaret 1732 Landsdommer i Sieland og Justitsraad. Han har ogsaa udgivet flere Skrifter, blandt andet: "Cort Udeler's Liv og Levnet" (s. Worm's Lex. over lærde Mænd og Myerups Liter. Lex.). Da den her omtalte Abt. Lehns Søn, Poul Abraham Lehn, i Aaret 1752 blev dimitteret af en Mag. baccalaureus Jac. Graah, finde vi igjen vor Lehn omtalt paa en lige saa hæderlig Naade i det Sønnen givne Testimonium, hvoraf vi ogsaa ville anføre nogle Ord: "Poul Abt. Lehn er fød den 9de Octbr. 1732 af agtværdige og ved deres Eders Nænhed udmærkede Forældre. Faderen Abt. Lehn, Herre til Verriisgaard m. m., og Moderen, Sophie Amalie Edinger, have med den største Omhyggelighed sørget for hans Opdragelse, og bestandig lagt Vind paa at indgyde ham Lyst til Videnskaberne. Thi Faderen, der selv er lærd, forstandig, from, retsindig og gavmild, har fra den tidligste Ungdom anbefalet ham Videnskabernes Studium som det bedste Slags Arbejde, og uafslædig stillet ham denne, som enhver anden god Egenstøb, for Die. Og Sønnen, der ikke vanslægtede fra de bedste Forældre, ansaae det for en Samvittighedsfag at stræbe efter Besiddelsen af Faderens Lærdom og andre Dyder, for ogsaa ved sit eget Exempel at kunne vise, til hvor stor Prydelse Videnskaberne kunne være, selv for den Udelige. Denne Jac. Graah udgav i Aaret 1751 "Poe-

Den 30te December samme Aar tog Abr. Lehn første Examen eller den saa kaldte Examen artium, og blev derefter indskrevet som academisk Borger. *).

Efterat det i Lehn's Mindreaarighed nedsatte Formynderskab var ophævet i Mai 1719, og han var erklæret myndig under Curator, tiltraadte han i Juli Maaned 1720 den Reise, der ved en saa ulykkelig Anledning har knyttet hans Navn i Historien til Tordensskiolds.

Det synes imidlertid høist rimeligt, at den Forbindelse mellem disses Reiser og Tordensskiolds ulykkelige Endeligt, som først er fremstillet af C. P. Rothe **), og siden den Tid er bleven den almindelige, ikke i Virkeligheden har fundet Sted. Man ledes nemlig fra flere Sider til at antage, at der slet ingen Forbindelse har været mellem deres Reiser, endfælgelig en saadan, som Rothe antager, at Lehn var

tist *Tids-Fordriv o. s. v.*" i 2 Tomer. Blandt de forskellige latinske og danske Digte, denne Bog indeholder, findes flere til Personer af den Lehn'ske Familie.

- *) Ifølge en mig meddeelt nœiagtig Udskrift af den ved det philosophiske Facultets daværende Decanus førte Matrikel: A. 1717 d. 30 Dec. post examen styli atque artium inter cives Regiæ Univers. Hafn. cooptatus est Abrahamus Lehnus, ex privata informatione. (A. 1717 den 30te Dec. optoges efter latinsk Stilprøve og Ex. artium, Abraham Lehn, privat dimitteret, mellem Borgerne ved det Kongl. Kiebenh. Universitet).

A. C. B.

- **) I hans Skrift: *Den danske Sø-Helt, Vice-Admiral Peter Tordensskiolds Levnet og Bedrifter ved C. P. Rothe.* 2den Udgave. Viborg 1772.

overdraget til Tordenskiolds Opsigt og Bestyttelse, og at denne paa Grund heraf indvikledes i den Duel, der blev Aarsag til hans Død. Reisen fra Kiøbenhavn til Hamborg skedte nemlig ikke samtidig: Leh reiste fra Kiøbenhavn den 24de Juli 1720, og drog over Ddence, Flensborg, Hamborg, hvorhen han ankom mod Slutningen af August, til Hannover, hvor vi allerede finde ham i Begyndelsen af October, medens Tordenskiold først den 7de September reiste fra Kiøbenhavn over Augustenborg til Hamborg, hvortil han ankom i Slutningen af September, og forblev til den 9de November. Endskiondt allerede denne Tidsforstiellighed med Hensyn til Reisens Begyndelse ikke lader formode nogen saadan Forbindelse, som Rothe antager, saa lod det sig dog tænke, at deres Adskillelse kunde være foranlediget ved tilfældig indtrufne Omstændigheder, der f. Ex. havde forhindret Tordenskiolds Afreise fra Kiøbenhavn, og at man derfor havde til Hensigt paa Reisen igien at knytte den afbrudte Forbindelse, ja at dette maaskee allerede kunde være skeet i den Tid, da vi ikke længere med Visshed kunne bestemme Lehs Opholdssted, nemlig i Slutningen af October og Begyndelsen af November 1720. Men heller ikke dette finde vi den mindste Grund til at antage. Thi saavel Maalet for den øvrige Deel af Reisen, som de enkelte Gienstande, der paa denne tiltraf sig deres Opmærksomhed, have vistnok været saa forskiellige, at her overhovedet ikke synes at kunne være Tale om nogen forenet Reiseplan. Tordenskiolds Hensigt var det nemlig at reise fra Hannover over Berlin og Dresden (paa hvilket Sted han vilde besøge sin tidligere Belgiorer, Grev Löwendahl), til England. Herhen var han indbudet af

den engelske Gesandt, Lord Carteret, der kort iforveien havde været i Kiøbenhavn, og herhen maatte Tordenskiolds store Kierlighed til Soen og Søvidensskaben drage ham med al Kraft, ligesom ogsaa alle til Søvæsenet hørende Mærkværdigheder maatte være det, der fornemmelig tilbrog sig hans Opmærksomhed og blev Gienstand for hans Besøelse. Ja Rothe beretter endog udtrykkelig, at det egentlig var Lord Carterets Indbydelse til England, — hvilket Land vi saaledes i enhver Henseende kunne betragte som det egentlige Maal for hans Reise, — der først vakte Lysten hos Tordenskiold til at reise udenlands, ligesom ogsaa, at hans Reise i Tydskland, i det mindste paa den Tid, nærmest var foranlediget derved, at han vilde give Grev Carteret Tid til at komme tilbage til sit Hiem. Lehns Reise gif derimod i en ganske anden Retning, og ligesaa forskiellige vare de enkelte Gienstande, der paa denne tiltrak sig hans Opmærksomhed. Han reiste nemlig fra Hannover, over Dresden, Wien, Strasburg til Paris, hvorfra han over Holland vendte tilbage til Danmark, og, næst efter med egne Øine at beskue Landenes og Folkenes Mærkværdigheder, gif hans Reises Hensigt, — hvad vi see af de paa denne førte Regnskaber, som vi siden nøiere skulle omtale, — fornemmelig ud paa at indsamle Bøger, Malerier og andre Konstsager, hvoraf han stedse indkøbte og hiemsendte en betydelig Mængde.

Endnu mindre kan der være Tale om nogen saadan Forbindelse, som Rothe antager, at Tordenskiold skulde være den, til hvis Veiledning og Beskyttelse den unge Lehn var overdraget paa Reisen, en Formodning, hvortil Rothe rimeligviis er foranlediget ved Tordenskiolds Forhold med Hensyn til den ulykkelige Cata-

strophe, der endte hans Liv. Thi foruden de i det Forregaaende anførte Grunde: at Reisen fra Kiøbenhavn til Hannover ikke stedte samtidig, og at begges Maal for den øvrige Deel af Reisen efter al Sandsynlighed var ligesaa forskielligt, saa synes det desuden ligesaa lidet at stemme med Tordenskiolds Character, som med hans Stilling i Staten, at han uden Nødvendighed skulde besværliggjøre en Reise, som han foretog allene for sin Fornøielses Skyld, og hvorefter han længtes med saa megen Utaalmodighed, med et nok saa ringe Opfynd af dette Slags, hvilket desuden for Tordenskiold, paa Grund af den udmærkede Modtagelse, som han overalt kunde vente sig og virkelig ogsaa fandt, maatte blive enten i høi Grad besværligt eller aldeles intetsigende. — Paa den anden Side var, som vi have bemærket, det i Lehns Mindreaarighed nedsatte Formynderskab allerede hævet for et Aar siden, og Lehn var følgelig i en saadan borgerlig Stilling, at her ikke kunde være Tale om nogen, hverken af Familie eller Formyndere overdraget, Opfynd i dette Ord's almindelige Betydning, men ialfald kun om en venstabelig Overeenskomst mellem Tordenskiold og Lehn selv. Men denne havde allerede en Ledfager paa sin Reise i den forhen omtalte Mag. Mylius, der, efterat han havde dimitteret Lehn til Universitetet, endnu paa dennes egen Anmodning forblev i flere Aar hos ham og ledfagede ham paa Reisen, og til hvem da ialfald enhver saadan Opfynd vilde have været overdraget*). Vi finde frem-

*) Heller ikke dennes Forhold til Lehn, hverken hjemme eller paa Reisen, havde paa nogen Maade Characteren af et Formynderskab eller noget Opfynd over Lehn, hvorom

deles ikke, at Tordenskiolds ulykkelige Endeligt har gjort nogen Forandring i Lehns Reise, og der gives i hans efterladte Regnskaber og øvrige Papirer ikke en eneste Ytring, der lader formode nogensomhelst Forbindelse mellem hans Reise og Tordenskiolds, hvis Navn ikke engang nogensinde findes nævnet, hvilket ellers upaatvivlelig vilde være skeet. I Rothes eget Værk findes desuden, — hvad der i denne Henseende ikke er usigtigt, — Fortællingen om Forbindelsen mellem deres Reiser, førend den ordrette Beretning om Tordenskiolds Død, der skyldes hans Kammertiener Kold, begynder, og som Rothe, bevæget ved de mange og forskiellige Nygter, der vare i Omlob om denne Begivenhed, og iblandt hvilke han ikke selv var istand til at udfinde det Sande, havde foranlediget denne til at give. I denne Kold's Beretning finde vi nemlig ikke blot hiin Forbindelse aldeles uberørt, men Lehns og hans Reiseselskabs Tilstædeværelse omtales ikke med et eneste

vi overbevises saavel af mange andre Grunde, som af et Sted i de omtalte Regnskaber, hvor vi finde følgende Udgiftspost under den 9de Januar 1720: "Et Ark stemplet Papir, hvorpaa Hr. Ubr. Lehn har behaget at skrive den Donation, som han for rum Tid siden havde forsikret mig (P. B. Nylius) om, saastremt jeg ikkun vilde blive med tilbørlig Omhu hos ham og hans affaires indtil videre." Arket kostede 20 Rd. — Ligesaa lidt afhængig var Forholdet i enhver saadan Henseende til hans Curator, Ubr. Klocker. Vi se endnu et Document af Lehn selv, hvori han, paa Grund af at han i flere Aar agter at reise udenlands, overdrager denne sin Curator Fuldmagt til indtil videre at besørge alle hans Forretninger: høre Renter af Obligationerne, Leie af Husene o. s. v., og tilstaaes ham herfor 800 Rd. aarlig.

Ord, hvilket vistnok ellers, paa Grund af den ansfuelige og alle Biomstændigheder berørende Maade, hvorpaa Kold fortæller disse Begivenheder, næsten uundgaaelig havde maattet være Tilfældet.

Men, uden at antage nogen saadan Forbindelse mellem deres Reiser, kunne vi ikke desto mindre med Let-
hed forklare os, at Tordenskiold, der var en lidens-
skabelig Fiende af Svig og Lumskhed, kunde ifølge sin
heftige Charakter, enten blot paa Landsmandskabets Begne
eller paa Grund af tidligere Bekiendtskab, blive bragt
til paa en saadan Maade at fores ind i denne Sag.
Vi finde nemlig ingen Grund til at betvivle det Factum
selv, der, efter den almindelige Fortælling, skal have
givet den første Anledning til hün ulykkelige Begiven-
hed, og finde det ikke urimeligt, at Lehn, for hvem
alle Naturens og Konstens Gienstande havde stor In-
teresse, kan have ønsket at see en saadan Naturmær-
værdighed, som en Slange med syv Hoveder *), og at
han herved, paa en fra Stahl's Side ærlig eller uær-
lig Maade, kan have tabt en Sum Penge, som vi dog
ikke antage for betydelig og meget under den af Rothe
angivne Størrelse. Fortællingen om denne Begivenhed,
forvansket ved Rygtet og, især hvad Summens Størrelse
angaaer, betydelig forøget, har rimeligviis endnu været

*) Vi maae nemlig ikke tænke os Foreviisningen heraf som et af de simple Bedragerier, der kun lokke den meget Lettroende. Endnu 15 Aar derefter forevistes denne Slange i Hamborg, indtil i Aaret 1735 den berømte Naturforsker Linné kom til Hamborg og opdagede Bedrageriet, i det han saae, at man havde overtrukket Væselstruber med Slangehud; en Opdagelse, der nødte ham til at forlade Hamborg for at undgaae dens Hævn, der herved havde mistet Værdien af sit Pant.

en almindelig Gienstand for Samtalen i Hamborg paa den Tid, da Tordenskiold, som vi antage, omtrent en Maaned derefter kom til dette Sted, og den maa i høi Grad have vaakt hans Forbittrelse, især dersom et tidligere Bekiendtskab har fundet Sted imellem ham og Lehn, og denne virkelig er bleven bedraget, hvilket ikke er usandsynligt; thi den, der kan deeltage i Bedrageriet med at forevise en saadan Slange, kan ogsaa være en Bedrager i Spil. — Ligesom vi saaledes, uden at antage en saa nær Forbindelse mellem de Reisende, som Nothe angiver, troe i Tordenskiolds hele Charakter at finde tilstrækkelig Grund til at antage, at der herved kan have rodfæstet sig hos ham et Had mod Bedrageren, som, naar dette atter vakte til Live i dennes Nærværrelse, maatte føre til heftige Udbrud, saaledes synes ogsaa Tordenskiolds øvrige Forhold i denne Sag ikkun at vidne om en fiernere Forbindelse. Betragte vi nemlig noiere Tordenskiolds hele Fremgangsmaade, som ikke var af det Slags, der fører til noget egentligt Maal, men kun vil straffe Sletheden uden at spørge, om den Forurettede derved gavnas, da ligner den ganske den tildeels Uvedkommendes Fremgangsmaade, der paa Retfærdighedens Vegne indigneres over en slet Handling, men ikke Formynderens. Vi finde nemlig ikke, at Tordenskiold har gjort nogensomhelst Foranstaltning for at hæve Bedrageriets Virkning, og redde Lehn ud af sin Forvikling, og det synes allene at være den ganske tilfældige Sammentræffen med Stahl i et Selskab i Hannover, og den lige saa tilfældige Bending, Samtalen her tog paa Grund af de fra Byen forjagne Spillere, der atter vakte Tordenskiolds Tanke paa denne Sag og hans Brede derover, og som, i For-

bindelse med de omtalte Egenskaber i Tordenskiolds Charakter, foranledigede, at Sagen tog en saadan Bending.

At Nothe, paa hvis Autoritet den tidligere Fremstilling af Sagen allene har været grundet *), fremstiller Sagen paa en anden Maade, kan, uagtet han udgav sin Bog ikke meget længe efter, at Begivenheden var passeret, ikke være noget afgjørende Beviis her; thi Nothe er i de saa Efterretninger, han medde-
ler om Lehns personlige Forhold, saa usiagtig, at

*) De sildigere danske Skribenter, der fornemmelig have bidraget til at udbrede den almindelige Mening herom, nemlig Fr. Sneedorff (i hans trykte Forelæsninger over Fædrelandets Historie) E. Muntze og H. A. Kosfod (i deres almindelig brugte historiske Lærebøger), have ganske fulgt Nothe. I Hofmans oprindelig paa Fransk skrevne Udkast til Tordenskiolds Levnet (Memoires du Vice-Admiral Tordenskiold. 1746) findes upaatvivlelig ikke den omtalte Forbindelse mellem deres Reiser berørt. I den danske Oversættelse af dette Udkast, der er lagt til Grund for Fremstillingen af hans Liv i "Historiske Efterretninger om velfortiente danske Adelsmænd o. s. v. ved L. N. de Hofman, III. p. 191-210" findes den i det mindste ikke omtalt i Texten, og under Samtalen med Stahl siger Tordenskiold ikkun: at en af hans Venner er bleven strækkelig optrukket af disse Epidemier. I en rigtig nok af Forfatteren selv, sildigere tilføjet Anmærkning til Texten i den danske Oversættelse findes derimod den almindelige Fortælling giengivet med saa Ord, rimeligviis ogsaa optaget efter Nothe, hvis Bog første Gang udkom 1747-50, altsaa efter det forhen nævnte franske Udkast, men seend Hofmans Død (1754). I det svenske Værk: Tessin och Tessiniana (Stockholm 1819) findes det heller ikke omtalt, at det var nogen saadan Forbindelse mellem Tordenskiold og Lehn, som almindelig antages, der foranledigede den ulykkelige Strid mellem Tordenskiold og Stahl.

han aabenbar viser sig som den, der i denne Henseende ikke var nøie underrettet. Han kan derfor gjerne, enten paa egen Haand eller foranlediget ved feilagtige Rygter (hvoraf han selv siger, at der gaves mange og meget forsiellige), have knyttet en Forbindelse mellem disses Skiebne, der vel kunde synes rimelig, men i Virkeligheden ikke fandt Sted. Naar Rothe nemlig (2den Udgave Pag. 261) begynder Fortællingen herom med de Ord: "Hans tilforn omtalte Huusvert, den rige Abr. Lehn, havde udbedet sig hos Lordeniskiold, at hans eneste Son maatte følge ham paa hans Udenlandsreise, og at Vice-Admiralen vilde tage ham som et ungt Menneske under sin Opsigt," o. s. v., da indeholdes i disse faa Ord i det mindste tvende bestemte Urigtigheder, der overhovedet svække Rothes Paalidelighed med Hensyn til disse personlige Forhold; thi Faderen var, som vi have seet, allerede død for 11 Aar siden, og vor Lehn var heller ikke hans eneste Son. Naar Rothe derimod taler om et tidligere Bekjendtskab mellem Lordeniskiold og Lehn, foranlediget ved den Gaard, Lordeniskiold havde leiet til Beboelse, da indeholder dette i det mindste intet Usandsynligt; thi blandt de betydelige Eiendomme, som den ældre Abr. Lehn efterlod sine Sønner, vare ogsaa 10-12 Gaarde, som i Sonnernes Mindreaarighed bleve ubleiede, og blandt disse vare flere paa Christianshavn. I en af disse Gaarde (No. 55 i Strandgaden), som tilfaldt Johan Lehn, har man ogsaa ved at nedrive Panelet i et Bærelse fundet Tegninger af Skibe, der skulle være forfærdigede af Lordeniskiold, som siges at have beboet dette Bærelse. — Til større Bished om Udskilligt i denne Sag, og navnlig om Storrelsen af den Sum, som Lehn skal have tabt, og som angik

ves meget forskielligt, (af Rothe til 25,000 Rdlr., foruden det Guld og Sølv, han havde hos sig; i Tessin och Tessiniana til 350 Ducater) vilde man være kommen, dersom vi ikke blandt de meget nviagtige Regnskaber, som deels Lehn selv, deels den omtalte Mag. Mylius førte over hans Udgifter, og som vi med enkelte Afbrydelser eie fra Mai 1718 til hans Død, netop savnede de specielle Regnskaber for Reisen, med Undtagelse af det Afsnit, der indbefatter de 3 Maanedes Jan.-Marts 1721, og gaaer fra Opholdet i Dresden til Ankomsten til Strasborg. Skiondt saaledes Tabet af de specielle Regnskaber for Opholdet i Hamborg ikke gjør det mueligt nviagtig at bestemme den tabte Sums Størrelse, saa kunne vi dog af hans Curator Abr. Klöckers Regnskab over de paa Reisen tilsendte og forbrugte Penge slutte, at der i intet Tilfælde kan være Tale om nogen Sum af den Størrelse, som Rothe angiver. Efter dette almindelige Regnskab have alle Udgifterne paa Reisen ifkun beløbet sig til 12-13,000 Rdlr., hvilken Hovedsum for de 14 Maanedes, Reisen varede, sammenholdt med en Udgiftssum af 2200 Rdlr. for de ovennævnte 3 Maanedes, da vi besidde de specielle Regnskaber, ikke lader formode nogen saadan extraordinair Udgift paa den øvrige Deel af Reisen. Desuden, havde Lehn tabt en saa stor Sum, at han ikke kunde betale den med de Penge, han for Diebliffet havde hos sig, og kunde undvære, men var bleven nødt til at give en saa stor Forskrivning, havde vi upaatvivlelig fundet mange Spor deraf i de sildigere Regnskaber. Et andet Beviis for denne vor Paastand troe vi at kunne hente fra Lehns egen Personlighed; thi den strenge, handelsmæssige Orden i Pengesager, hvori Lehn var opdraget,

og som bragte ham til fra den tidligste Ungdom at optegne og giøre sig Rede for enhver Udgift, synes ikke at kunne forenes med en til den Grad leiffindig og uregelmæssig Anvendelse af store Pengesummer, som den almindelige Fortælling angiver.

Efter at Lehn, som vi have bemærket, den 24de Juli 1720 var afreist fra Kiøbenhavn, i Selskab med den omtalte P. B. Mylius og ledsaget af en Tiener, og i Slutningen af August havde været i Hamborg, fortsatte han Reisen over Hannover til Dresden og Wien, hvorfra han tog over Presburg til Raab i Ungarn, og deraf tilbage til Wien. Fra denne Stad reiste han over Regensburg, Nürnberg, Augsburg, Stuttgart og Strasburg til Paris, og herfra vendte han over Holland tilbage til Kiøbenhavn, hvortil han igien ankom den 30te September 1721. Af de paa Reisen førte Regnskaber, saavidt de endnu existere, see vi, at han steds besaa ethvert Steds Mærkværdigheder, og gjorde betydelige Indkøb af Bøger, Malerier, og førstiellige Konst- og Naturgjenstande, hvorved han berigede de betydelige Samlinger af disse Gjenstande, som vi siden skulle omtale.

Vi have seet, at Lehn ingen Tilbøielighed folte for Handelen; det synes heller ikke, at hans fortsatte Studier have været af den Art, at han har tænkt paa at bruge dem som Middel til nogen bestemt Næringsvei, og han søgte derfor, efter sin Tilbagekomst til Danmark, ved sine store Rigdomme at forskaffe sig en Stilling, ved Siden af en betydelig og interessant Virksomhed, gav ham den onskeligste Leilighed til at dyrke de Videnskaber, som han tidlig havde elsket. — I Aaret 1725 lod Kong Frederik den 4de, efter en i Forveien trykt Fortegnelse og Indbydelse, ved offentlig Auction opbyde

Herregaarden Høibygaard og Bøndergods tillige med fem andre Herregaarde paa Volland. Det paa Høibygaard giorte Bud blev ikke antaget, og i det følgende Aar købte Leh, der rimeligviis endnu ikke havde faaet udbetalt de Penge, der i hans Mindreaarighed vare indsatte i den Kongelige Kasse, denne Eiendom af Kongen, der foruden Hovedgaarden indbefattede sexten Bønderbyer med i det Hele 166 Tdr. frit og 1017 Tdr. ufrit Hartkorn. Endnu samme Aar købte Leh Godserne Fuglsang og Prierstov af Kammerherre Gabel, til hvem Kongen kort iforveien havde solgt disse Eiendomme, der med syv Bønderbyer indbefattede 99 Tdr. frit og 809 Tdr. ufrit Hartkorn. Endelig føiede han i Aaret 1728 til disse Besiddelser Hovedgaarden Berriggaard, som eiedes af en Døds-Krigs-Secretair Joh. Christopher Körbis, der var gift med Charlotte Sophie Harstall, i hvis Families Eie denne Gaard i længere Tid havde været; hertil horte 66 Tdr. frit Hartkorn og fem Bønderbyer med 290 Tdr. ufrit Hartkorn. Lehn's samlede Eiendomme indbefattede saaledes 4 Herregaarde med 331 Tdr. Hartkorn, og 28 Bønderbyer med 2116 Tdr. Hartkorn. Med Herregaarden Berriggaard forenede Leh nu de med Høibygaard købte, men derfra fiernt liggende, Byer, Birnæs og Soesmarke, saavelsom de forhen til Fuglsang og Prierstov hørende Byer, Maibølle, og Hielm, der ligge i naturlig Forbindelse med Berriggaard, hvilken Eiendom fremdeles Sonnen, ved Kiøbet af Dureby-Gaard og Gods, udvidede til den nordøstlige Deel af Volland, der nu indbefatter Baroniet Guldborgland og udgjør en lille Halvø for sig. Skøndt Leh jævnlig drog om paa og verelviis opslug sin Bopæl paa de for-

fskiellige Gaarde, og ofte desuden havde sit Vinterophold i Kiøbenhavn, hvor han endnu eiede flere Gaarde, saa blev dog fra nu af Berrisgaard, beliggende $\frac{1}{2}$ Miil N. for Sarkiøbing, hans egentlige Hiem og stadige Opholdssted *).

- *) Af Berrisgaards gamle Bygninger er endnu kun Hovedbygningen tilbage. Denne Bygning, der er 61 Alen lang og 16 Alen bred, og uidentviul endnu i det Væsentlige befinder sig i den Tilstand, hvori den er opført, bestaaer af 2 Etager, foruden Kielder, med et Saarn paa den sydlige Side, der tiener til Opgang. Af de gamle Grave, der omgave den, findes endnu kun Spor. Naar og af hvem denne Bygning er opført, vides ikke, men den synes at være af en temmelig høi Alder, og at være ældre end Adelen's mægtigste Periode her i Landet. Paa Saarnet over Indgangen staaer Jacob Hvitfeld's og Elisabeth Friis's Navne tilligemed deres Vaaben og Aarstallet 1586, og siden er ogsaa Harstallerne's Vaaben opsat paa samme Sted. Her bevares endnu en betydelig Deel, denne Gaard vedkommende, Papiirs- og Pergaments-Documenter, som dog i Almindelighed kun angaae Magestifter og Kiøb af enkelte Gaarde og Markter, Stridigheder om Grændsen mellem de forskjellige Eiendomme o. s. v., og af hvilke intet er ældre end Begyndelsen af det 16de Aarhundrede, med Undtagelse af nogle Ufladsbreve fra det 14de Aarhundrede, der ere udstædte til dem, der ved deres Gaver vilde bidrage til Opbyggelsen eller Istandsættelsen af den til Berrisgaard hørende Laars Kirke. — Den ældste Eier af denne Gaard, der omtales, er en Marquard Poiske, Canik i Noeskilde; hans Søster Inger giftede sig med Erik Blaae, hvis Datter, Barbara Blaae, ægtede Otto Hvitfeld og derved bragte Gaarden over i den hvitfeldske Familie (see Pontoppidans Danske Atlas og Hofman's Efterretninger om danske Adelsmænd). Dises Søn og Gaardens efterfølgende Eier, Christopher Hvitfeld, den første, der omtales i de ovenfor nævnte Documenter, var gift med Ollegaard

Som Eier af saa betydelige Jordegodsfer blev Ab r. Lehn i Mæret 1731 nobiliteret tilligemed hans yngre Broder, Johan Lehn, der eiede Hvidkilde m. m. i Fyen, og som siden (1749), ved Giftermaal med Edle Margarethe v. Povenhielm, Enke efter en Lieutenant v. Hobe, tillige blev Eier af Nielstrup i Fyen. De optog ved denne Leilighed i deres Vaaben et Sølvkors i blaat Felt, omgivet af tvende hvide Felt, over hvilke staaer en Guldkrone i rødt Felt; paa Hielmen ere tvende opreiste Elephant=Snabler anbragte *).

Trolle, en Søster til Herlof Trolle, og døde 1560. Efter dennes Død eiede Arrild Hvitfeld, Rigets Cantler og Danmarks berømte Historieffriver, og Broderen, Jacob Hvitfeld, i nogen Tid Gaarden i Forening, men siden synes den sidste at have eiet den allene til sin Død 1583. Hans Enke, Elisabeth Friis, besad eller bestyrede derpaa Gaarden indtil sin Død 1627, hvorpaa hendes Søn, Henrik Hvitfeld, eiede den til 1653. Dennes Datter, Allegard Hvitfeld, fik nu Berriggaard, og giftede sig med Joachim Gersdorff, Rigets sidste Hofmester, der folgte Gaarden 1654 til Hans Wilhelm v. Harstall, hvis Søn og Efterfølger i Gaardens Besiddelse var Overstaldmester Chr. Ulric v. Harstall. Hans Datter, Charlotte Sophie, giftede sig med Overkrigs=Secretair Joh. Christopher v. Korbis, og folgte Gaarden efter dennes Død i Mæret 1728 til Ab r. Lehn.

- *) I "Lexicon over adelige Familier, udg. af det Kongl. danske geneal. og heraldiske Selskab 1 B." beskrives det Lehnste Vaaben saaledes: "Skjoldet ulige tredeelt, øverste og mindste Feldt rødt, deri en Guldkrone, nederste og største Feldt Sølv, deri en blaa Pæl, belagt med et slet forlænget Sølvkors. Paa Hielmen to hvide Beselhorn." Johan Lehns Linie uddøde med Stamfaderen. Abraham Lehn's Søn, P. A. Lehn, fik, da han den 29de Novbr. 1780 ophæiedes i den danske

Efterat Leh'n saaledes var kommen i Besiddelse af de ovenfor nævnte Eiendomme, bleve disse, der alle bestyrede af ham selv, den vigtigste Gienstand for hans Virksomhed, og hvor umiddelbar og betydelig Deel han tog heri, vise hans talrige efterladte Breve, Dagbøger, Regnskaber, Indlæg i flere Retssager m. m., alle skrevne med hans egen Haand. Flere Hundrede af hine Lehns Breve ere endnu opbevarede. Men de ere næsten alle, for det meste under hans Vinter=Dophold i Kiøbenhavn, skrevne til hans forskiellige Forvaltere, og de angaa derfor næsten ubelukkende blot Enkeltheder ved hans Gaardes og Godsers Bestyrelse; hvorfor disse Breve, medens de vel fra denne Side lære os at kiende og agte hans Virksomhed, i andre Henseender give os saa faa Bidrag til hans Characteristik. Et Par Brudstykker af disse kunne dog maaskee passende meddeles her, for med hans egne Ord at give en Prove paa den Interesse og Noiagtighed, hvormed han omfattede enhver af Agerdyrkningens og Godsbestyrelsens Grene, og vi vælge dertil nogle Steder, der maaskee tillige kunne have nogen historisk=agronomisk Interesse. I et Brev af 7de Juni 1755 skriver han fra Kiøbenhavn til sin Forvalter: "At Klover=Frøet er saaget paa urigtig Maade, kan jeg see af Forholdet i Journalen. Have de nu saaget Frøet som Byg, og brav harvet det dybt ned, saa haaber jeg, at man faaer aldrig mere deraf at see, og have de saaget det ovenpaa Harvningen (som det burde skeet, dog først

Friherrestand, til det Fædrene=Baaben endnu en Hielm, hvorpaa tre Guld=Standarter, hver med en sort flakt Ornehals, samt to Wildmænd med Koller til Stioldholdere (l. c. p. 321).

efterat Bygget var saaet, og saa harvet et Par Gange
 over), saa venter jeg, at Solen brænder det op, saa
 jeg dog ingen Nytte faaer deraf; thi derfor skal det
 saaes ovenpaa Byg eller Havre for at skaffe det Skygge.
 Det har ikke feilet, at jeg har sagt Høss det, og han
 veed desuden, hvorledes det nu allerede tvende Gange
 er bleyen saaet ved Berriggaard; men formedelft den
 indtrufne Sygdom er han undskyldt." Og i et andet
 Brev af 17de April 1756 skriver han om den samme
 Gienstand: "Kan Klover=Græs saaes, saa skal det allene
 være af det røde Slags; det hvide kan ikke betale sig,
 naar det skal slaaes, som det skal i de Aaringer, da
 Marken, det kommer ubi, er i Bang. Det koster vist
 10 fl. Pd. , og efter Cens Sigende skulde der saaes
 8 Pd. paa hver Stieppe Udsæd, og saaledes 64 Pd.
 paa en Tønde, som vilde giøre 6 Rdlr. 4 Mk., hvil-
 ket blev for dyrt. Saameget har jeg dog lært af det,
 som blev saaet ved Berriggaard, og det, som forhen er
 saaet ved Høybygaard, hvilket var tyndt saaet, at det
 skal saaes tykt, om det skal blive høit, og i Høiden be-
 staaer Avantagen; thi om det end spreder sig ud til Si-
 derne, naar det er tyndt saaet, som andre Træer, der
 staaer langt fra hinanden, saa kan det dog ikke blive
 saa tienligt til at slaaes, som det tætte, og, jo længere
 der er mellem hver Bust, jo før og mere tager det or-
 dinaire Græs Overhaand, og fordriver Klover=Græsset;
 thi jeg har remarqueret, at Kloveren ikke spreder sig
 anderledes, end som Busten paa en Pedersillierod voxer
 op igien, naar den affiares, og, naar Roden, der i
 Forstningen er saa tyk, som en liden Finger, tager af
 og bliver til mange smaae Rødder, som andet Græs,
 saa bliver Kloveren kort og ringe, indtil den endelig

gaaer reent bort. Nu vil jeg vel troe, at de, som have givet mig den første Beregning, have regnet for meget; imidlertid er min egen Erfarenhed vis, at det nemlig skal være tykt saaet. Men den rette Proportion veed jeg ikke. Derfor kan jeg ikke determinere nogen vis Vægt i Henseende til hvad Byg der skal saaes imellem. Der kan derfor kjøbes for 10 Rdlr., hvilket da saaer række saa langt, som det kan, og saaes paa 2 eller 3 Slags Maader, samt tilveies og opskrives, paa det man kan komme efter den rette Proportion. At Kloveren ellers først saaes et Par Dage efter Byggen ovenpaa denne, og ifkun med en Træharve eengang ages over, det veed I vel, og, dersom end Hærningen ikke kom dertil, mener jeg dog, det kunde være lige meget.

Eders velvillige N. Leh.n."

En noiere Skildring af denne hans Virksomhed som Godseier vilde imidlertid ifkun blive en Skildring af Enkeltheder uden nogen almindelig Interesse. Naar vi nemlig, uagtet vi næsten daglig kunne følge Leh n i hans Bestiæftigelse som Landmand og Jorddrot, overalt ifkun gienfinde den høist forstandige, virksomme og veltænkende Mand, men ikke finde Spor af saadanne omfattende Grundforbedringer ved Jordegodsferne, som de, der udmærke Sønnen, Poul Abraham's Virketid, da kan dette ikke forundre os. Faderens Virksomhed indtraf nemlig paa en Tid (1725-57), da der, i det mindste ikke her i Landet, fandtes udbredt Kundskaben om og Sandsen for de store Forbedringer i Landvæsenet, hvis Periode her først indtraf i det forrige Aarhundredes sidste Halsdeel, og derved gav dette Tidrum en saa stor Betydning for Danmark. At det imidlertid for en stor

Deel var Faderens forstandige Kiøb, saavelsom hans kloge og økonomiske Bestyrelse, — en Virksomhed, der her blev af saa meget større Betydning, som Godsernes Tilstand paa den Tid, da Leh'n kiøbte dem, upaatvivelig var meget slet, — der gjorde det mueligt for Sonnen at foretage saa store og kostbare Forbedringer, er udenfor al Tvivl, ligesom det ogsaa er meget sandsynligt, at Faderen desuden paa en mere directe Maade har forberedet flere af dennes Foretagender. Ligesom vi overalt finde, at en klog og utrættelig Virksomhed har udmærket Leh'ns Liv, saaledes synes ogsaa Retssindighed, Gæmildhed og en streng Alvor at have været Hovedtræk i hans Character, ligesom han i høi Grad besad de Tidens religiøse Sindelag. Hvad navnlig hans, saavelsom hans Kones, Godgiørenhed angaaer, da finde vi ogsaa hos den omtrent samtidige Beskriver af Holland, Præsten Rhode i Uttersløv *), der blandt Hollands Godseiere fornemmelig ophøier denne Fader og Søn, et Vidnesbyrd herom: "Mod Fattige — ere Rhodes Døds — vare de de sømteste Givere, og det siges til hans evige Berømmelse, at saa gierne han horte de Fattiges Klager, saa vis var man paa hans Løfter; de vare som en tinglæst Obligation."

At Leh'n havde givet den tilfældige, skiondt fierne, Anledning til Tordenskiolds Død, siges ikke at have været uden Indflydelse paa hans fremtidige Liv, og en Tilboielighed til Melancholie, hvorefter ogsaa et Portrait, der blev malet paa Reisen kort efter hiin ulykkelige Be-

*) Samlinger til de danske Ders, Laalands og Falsters, Historie. Af P. Rhode. 1 Bind. Kbh. 1776.

givenhed, vidner *), skal være om ikke foranlediget, saa dog nærret og forøget ved denne. Ligeledes sees endnu paa Berrigsgaard et, forresten hverken mørkt eller uhyggeligt, Værelse i Taarnet, hvorpaa han, efter et Sagn i Familien, skal have indesluttet sig med sin Melancholie. Skiondt dette Sagn om "den melancholske Lehn" endnu ikke er gaaet igiennem saa mange Generationer, at man tør antage, at en blot Feiltagelse kunde ligge til Grund herfor, saa kunne vi dog ikke uden megen Bannselighed forene dette, i det mindste i den Skikkelse, hvori det er os overleveret, med vor øvrige, paa langt sikkere Grunde støttede, Kundskab om hans Person. I al Fald synes de hyppige Reiser, han foretog til sine forskjellige Gaarde, hans jævnlige Vinterophold i Kiøbenhavn, hans talrige Breve, der ikke indeholde mindste Spor af nogen saadan Sindsstemning **), og fremfor alt hans uafbrudt virksomme Liv (hvilket ikke pleier at ledsages af nogen saadan Siælstilstand, men at være det bedste Vidnesbyrd derimod), tilstrækkelig at kunne godtgjøre, at her ingenlunde kan være Tale om noget uafbrudt Ophold eller stadig Indesluttet, for at hengive sig i mørke Tankers Bold, men at man i ethvert Tilfælde kun kan antage, at han maaftoe til enkelte Tider traf sig tilbage hertil, naar en nucligviis periodisk Melancholie atter vendte tilbage. Men vi ere derimod, efter de mange aldeles sikre Beviser, vi have ihænde til at domme om hans

*) Et andet Portrait fra den sildigere Alder bærer derimod aldeles intet Spor deraf.

***) Endnu fra den 11te, 14de, 15de og 16de Juli 1757, altsaa indtil 14 Dage før hans Død, ere vi hans med egen Haand skrevne Breve, der i ingen Henseende ere forskiellige fra de tidligere.

Birken og Charakter, langt tilbøieligere til at antage, at ikke nogen Sindsbestaffenhed af den ovennævnte Natur, hvortil hans hele øvrige Liv synes at staae i den fuldkomneste Modsetning, og hvormed Taarnkammerets hele Character heller ikke synes at have harmoneret, men meget mere den Omstændighed, at dette Bærelse med den videste og smukkeste Udfigt forenede den bedste Oversigt over Gaard og Mark og den største Ro til Arbeide, har bragt ham til undertiden at vælge det til sit Opholdssted. Ligeledes finde vi det heller ikke urimeligt, at en mere end almindelig Alvor i hans Character (hvilken den omtalte ulykkelige Begivenhed vel maa have gjort sit Indtryk paa, men som den uidentivl ikke har kunnet forstyrre) i Forbindelse med hans især i den Stilling sielbne Arbeidsomhed, og den maastee noget særegne Maade, hvorpaa han paa sit Taarnkammer søgte at tilfredsstille den, kan have foranlediget et, baade med Hensyn til sin Oprindelse og Bestaffenhed, dog altid ubestemt Sagn af den omtalte Natur.

Den 25de Juni 1727 havde Lehn ægtet Sophie Amalie Edinger, en riig Viinhandlers Datter, af hvilket Ægteskab kun overlevede ham en Son og en Datter, efterat han ved Døden havde mistet tvende Døttre, Ingeborg Dorothea i Aaret 1751 og Sophie Amalie i Aaret 1754.

Hvor stor endog Lehns Interesse for sin Virksomhed som Jorddrot og Landmand har været, saa glemte han dog derover ikke de Videnskaber, som tidlig vare blevne ham kiære. Vi overbevises herom ikke blot ved hans bestandig forøgede videnskabelige Samlinger, der stæeg til en for en Privatmand betydelig Størrelse, men flere af hans endnu bevarede egenhændige Optegnelser

vidne ogsaa om, at han med Omhyggelighed benyttede hvad han med store Bekostninger havde samlet. Tidlig fandt Leh'n sin Glæde i at begynde saadanne Samlinger. Merede i hans 16-17 Aar finde vi i de meget noisagtige Regnskaber, som daglig førtes, ikke ubetydelige Udgifter for Bøger, Mynter, Glas og Spiritus til Opbevaring af Dyr, og flere saadanne Ting, og paa hans Udenlandsreise, hvor vi, som bemærket, i de derhen hørende Regnskaber idelig finde omtalt lignende Indkiøb og en hyppig Hiemsfenden af saadanne Sager, foiede han en betydelig Tilvæxt til disse omfattende Samlinger, som han, især hvad Bibliotheket angik, bestandig vedblev at forøge og fuldstændiggjøre til sin Død *).

*) Mr. Leh'n's Udgifter fra 10de Mai 1718 omtrent til Reisens Begyndelse i Juli 1720 have udgiort den meget betydelige Sum af 15,867 Rdl.; af disse er sædvanlig mellem 100 og 200 Rdl., undertiden endog over 200 Rbd. maanedlig anvendt til Indkiøb af Bøger, Mynter o. s. v.; og den øvrige Deel er for største Deelen udgivet til hans endnu talrige Informationer, og til hans og hans Lærers Ophold først hos hans Morbroder Justitsraad Kreyer, og siden hos hans Curator A. Klöcker. Af de 2284 Rdl., der ifølge de omtalte Regnskaber ere udgivne paa Reisen i de 3 Maaneder Jan.-Marts 1721, er ogsaa Alt, hvad der ikke er medgaaet til de nødvendige Reise-Omkostninger, anvendt til at besøge de forskiellige Steders Mærkværdigheder og til flige Indkiøb. (Saaledes er under et 10-12 Dages Ophold i Nürnberg indkiøbt især Bøger for omtrent 230 Rdl., og under et 2-3 Dages Ophold i Augsburg for over 100 Rdl.). Hans sildigere Regnskaber vidne om den samme Bestræbelse efter at forøge især Bibliotheket, og endnu i et Brev af 15de Juli 1757, altsaa strevet saa Dage før hans sidste Sygdom, giver han Ordre til at indkiøbe en Deel Bøger paa en Auction.

Blandt disse Samlinger er Bogsamlingen den betydeligste; den findes endnu i aldeles ubestadt Tilstand, og bestaer af 4-5000 Bind af trykte Bøger, især af theologisk, philologisk og historisk Indhold, foruden henved 60 Manuscripter, over hvilke her til Slutning en særskilt Fortegnelse er vedføjet. Af de øvrige Samlinger ere de naturhistoriske uidentvøl de, der have lidt meest og hvoraf ikkun saadanne Levninger ere tilbage, som Tidens Udælgelse enten slet ikke eller kun vanskelig har kunnet faae Bugt med. En stor Mængde Forsteninger, især Planteforsteninger, Conchylier, adskillige udstoppede Dyr, nogle tørrede Fiske med flere saadanne Ting, er det Eneste, som er levnet af denne Samling, der engang maa have været meget større. Af Myntsamlingen, hvortil vi især i den tidligere Alder finde henlagt de betydeligste Summer, er formodentlig alt Guld og Sølv i Tidens Lob forvandlet til Penge, og der findes heraf endnu kun en Deel Bronze-Medailler. Meget betydeligere er derimod endnu Samlingen af Malerier, Kobberstykker og Raderinger af berømte Mestere, skøndt naturligviis ogsaa meget heraf er gaaet tabt. I blandt de endnu tilbageblevne findes originale Oliemalerier af Carl v. Mandern, van der Meulen, Momper, Böhme, Cham, Carlo Potti, Albani, v. Schalken, Robertus Savary, Ottomar v. Elliger, van der Aest, Gelton, von Geulen, Berghem og flere ubekjendte, især hollandske og nederlandske Mestere; og denne Samling, i Forbindelse med de omtalte Kobberstykker og Raderinger, blandt hvilke vi blot ville nævne en betydelig Mængde Rembrandter, hører efter Kyndiges Dom til de værdifuldere private Samlinger af ældre Malerier her i Landet, og vidner

ved sin Rigdom og sit Udvalg om Samlerens Smag og Interesse herfor *). For disse Samlinger nærrede han en særegen Forkærlighed, og han havde derfor bestemt, at de udeelte skulde gaae i Arv til hans Son og forblive paa Berrisgaard, hvor de tildeels endnu, forsaavidt Tiden har skaanet dem, findes og bevares.

Den 1ste August 1757 døde Abraham Lehn paa Berrisgaard af en smitsom Sygdom, som herskede paa Gaarden, og han begravedes i Maibølle Kirke. Ved hans Død fik Datteren, Cathrine Margarete, der den 9de Novbr. 1759 blev gift med Kammerherre, siden Amtmand og Geheimeraad, Wallmoden, Godserne Fuglsang og Prierstov, og Sønnen, Poul Abraham, der var fød den 9de Octbr. 1732, Høibygaard og Berrisgaard med tilhørende Gods, med hvilke Eiendomme han efter Farbroderens, Johan Lehns, Død, forenede Hvidkilde og Nielstrup i Fyen, og siden ved Kiøb tillige Hovedgaarden Lungholm og Dureby-Gaard og Gods. Han giftede sig den 22de Mai 1761 med Erica Christina Cicignon, blev siden Conferentsraad, Kammerherre, og efter Drettelsen af 2 Baronier, tillige Baron. Sønnen levede, som Faderen, ganske for sine vidtloftige Godsets Bestyrelse, og ved en, allerede i Aaret 1771 begyndt, hensigtsmæssig Udskiftning og Udflytning af Bønderbyerne, i Forbindelse med Indførelse af et i flere Henseender forbedret Algerbrug, ved Døførelsen af de fortrinligste Bygninger overalt paa sine Eiendomme, ved Anlæggelse af de første gode Veie paa

*) Nogle af disse Malerier, hvoraf de fleste for nylig ere restaurerede i Kjøbenhavn, have været ophængte i Kunstforeningens Locale og nævnes i Kunstbladet No. 12 for 1836.

Volland, og ved forskjellige andre Foranstaltninger til Agerdyrknings og Industriens Opkomst paa sine Godser (som ved Anlæggelsen af et, endnu bestaaende, Teglværkerie, af et meget betydeligt Spinderie og en Fabrik for uldne og linnede Tøier, begge dengang de eneste i sit Slags paa Volland, o. s. v.), viste han sig ikke blot som en af sin Tids indsigtsfuldeste Godseiere, men tillige som en Mand, der, ligesom han selv var forud for sin Tid, ogsaa udstrakte sin Virken langt ud over dennes Grændser, til Betsignelse og Exempel for de kommende Slægter. Han døde i Aaret 1804, og hans store Eiendomme, hvoraf han oprettede 2 Baronier, Lehn i Fyen og Guldborgland paa Volland, og et Stamhuus, der siden efter ligeledes oprettedes til et Baronie, under Navnet Sønderkarle, fik hans tre Døttre i Arv, i hvis Efterkommeres Besiddelse de endnu findes.

Fortegnelse

over

de Manuscripter, som findes i det Berrißgaardiske
Bibliothek.

1. Et Manuscript af Bibelen paa Latin. Dmtrent 600 Pag., in folio, paa Pergament. Meget smukt skrevet, med udsmykkede Initialer. Af det Nye Testamente er udeladt de fleste Breve; de sidste 40 Pag. indeholde interpretationes hebraicorum nominum. Det er, som en vidt løstlig Esterskrift viser, solgt den 20de November 1469 af en vis Femaer.
2. Et Manuscript af Bibelen paa Latin. Over 1000 Pag., in 8vo, paa særdeles fint Pergament. Udmærker sig ved Bogstavernes Lidenhed og Accuratesse (11 skrevne Linier rummes paa 1 Tommes Brede), saa vel som ved de særdeles smukt og omhyggeligt udarbejdede Initialer, der tyde hen til Textens Indhold (foran Exodus staaer saaledes Moses og Pharaos, foran Proverbierne en Tugtemester med et Riis, der formaner en knælende Dreng, foran flere af Pauli Breve sees denne Apostel med et Sværd i Haanden, og i det P, der begynder Apostelen Peders første Brev, sidder denne Apostel, raget som en Munk, med Nøglen i Haanden). Sluttes ogsaa med interp. hebr. nominum.
3. Et Manuscript af Bibelen paa Latin. Er i det Hele liigt det foregaaende, men Initialerne, som kun bestaae af allehaande Snirkler, ere mindre. Paa Bindet staaer: ex libris mss. Joan Huguetani. Lugdun. J. C.
- 4-12. Nicolaus de Lyra's Forklaring over hele Bibelen: Pergament; Msc., in folio, paa Latin. Bestaaer af 9 Bind, hvert Bind af 6-700 Pag. Meget tydelig skrevet, og udsmykket med enkelte Afbildninger til Forklaring,

- f. Ex. af Noah's Ark, af Pagtens Ark med dens enkelte Gienstande, af Aron, Moses og fl. Foran er Forfatteren afbildet, der dicterer en Affrifer. Paa Bindet af Iste Deel staaer: Ex libris S. Martini, Monasterii Wiblingen.
13. Forklaring over Hiob's Bog. Omtr. 150 Pag., in 4to, paa Pergament. Den latinske Text er skrevet i en smal Colonne midt paa Siden fra øverst til nederst, og paa begge Sider af denne staaer i 2 Colonner den latinske Forklaring. Bogen ender med de Ord: Poncius optimus sacerdos scripsit librum istum. Deo gratias. Bogen er skrevet: Evancops nicolaus 1578. tilligemed et fransk Vers, og paa det første Blad: Thomas de Meschatcy comes et canon. Lugd. 1603.
 14. Et latinsk Breviarium. Paa Pergament, in 4to. Bestaaer af omtr. 300 Pag. med 18 colorerede Afbildninger. De første 12 Pag. indeholde en fransk Calendar, de øvrige et kort Affnit af enhver af de 4 Evangelier (med den tilhørende Evangelists Billede) samt en Deel af Davids Psalmer. Afbildningerne, der i Almindelighed ikke staae i Forbindelse med Texten, og forestille de i Breviarierne alm. Gienstande: Besøgelsen, de hellige 3 Konger, den bedende David, Korsfæstelsen o. s. v., ere, ligesom det med Fugle og Blomster udfyldte Løvværk, der omgiver Billederne og Texten, udført med overordentlig Omhu og med levende Farver. Dette Msc. har megen Liighed med det af Prof. Wolbeck (i "Nyt Aftenblad" No. 4 for 1825 Pag. 29) beskrevne Breviarium i det Kongl. Bibliothek.
 15. Et latinsk Breviarium, in 8vo, paa Pergament; 252 Pag. med 17 colorerede Afbildninger. Er meget lig det foregaaende baade med Hensyn til Indhold og Afbildningerne, dog ere disse sidste udførte med mindre Omhu og Løvværket paa Siderne af Texten mangler.
 16. Liber pastoralis Gregorii papæ. 250 Pag., in 8vo, paa Pergament.
 17. Et Msc. paa Latin af theologisk Indhold. II Blade, in folio, paa Pergament. Skrevet med tydelige Bog-

staver, men er paa Grund af de overordentlig talrige Ab-
breviationer særdeles vanskelig at læse.

18. Mandelige Betænkninger o. s. v. af Charles Her-
les, art. mag. i Orford, oversat paa Dansk, in 8vo, 250
Pag., paa Papiir.
19. En Deel theologiske Collegier fra det forrige Aarhundrede, for
det meste skrevne paa Latin, m. m.

20-22. 3 Pergament-Manuscripter af romerske Au-
tører, nemlig: Ciceronis epistolæ ad Herennium,
C. Sallustii origines Rom. og: Valerii Maximi opera
cuncta, hvilke Ms., med Cierens Tilladelse, opbevares paa
Universitetsbibliotheket i Kiøbenhavn.

23. Platos Phædon, oversat paa Fransk. Omtr. 100 Pag.,
in 4to, paa Pergament. Denne Oversættelse er, som en
vidtløstg Dedication udviser, forfattet af en Abbed Jean de
Luxenburg for Monseigneur le duc d'Orleans; og en
senere hosfoiet Tilskrift underretter os om, at denne duc d'Or-
leans er Frands d. Istes tredie Søn Charles. I Dedicationen
beskrives han som en Under af Videnskaberne, og sammen-
lignes formedelst sine Sprogkundskaber med Mithridates; han
døde i Aaret 1545. Bogen er tydelig og meget iirlig
skrevet paa fint Pergament.

24. Georgii Diaconi Pachymeræ philosophia. Operis
universam Aristotelis philosophiam summam com-
plexi Libr. XII. Ex pereleganti Palatinæ bibliothecæ
Mssto nunc primum Græce publicati. In folio, paa
Papiir.

25. Macer de virtutibus herbarum. 64 Pag., in
folio, paa Pergament. Indeholder en, i 75 Capitler af-
deelt, latinisk Beskrivelse over Planternes medicinske Kræfter
og over adskillige Sygdommes Helbredelse tilligemed korte
Sundhedsregler for hver Maaned i Aaret (f. E. Mense Jan:

bibe 3 glypos vini quotidie jejunos; Sanguinem ne minues. Mense Martii: merum dulce primum bibe, balneos usita, solutionem non accipias; Sanguinem ne minues. Mense Junii: Jejunos quoditie plenum calicem aquæ bibe etc.) Afstet. slutter saaledes: — translatum ex arabico in latinum ERA. M.C.LX.VIII. fer. VI. deo gratia, sit laus deo infinita. Sela, amen.

26. En Lægebog paa Latin. 7-800 Pag., in folio, paa Papiir. De første 500 Pag. indeholde Beskrivelser over de enkelte Sygdomme tilligemed deres diagnostiske og prognostiske Kiendemærker, med stadig Henviisning til Hippocrates og Galenus. De følgende Pag. indeholde flere hundrede, tildeels meget lange, Recepter for forskellige Sygdomstilfælde, som oftest med Tilføielse af den Person, der har sammensat Recepten, eller er bleven helbredet ved den. Til Slutningen er tilføiet et Tillæg paa Tydsk.

-
27. Berømte Mænds og Qvinders Beskrivelse; 175 Pag., in 4to, paa Pergament. Dette Msc. begynder med: Francisci Petrarce, poete laureati, quorundam virorum illustrium ad inclutum dominum insignis glorie ducem Franciscum de Carraia (?) breve compendium, hvilket paa 12 Pag. indeholder en kort latinisk Beskrivelse over de 4 første Konger i Rom, og over 10 berømte Romere fra Republikens Tid. Derefter følger i et andet Afsnit en Fortsættelse heraf med følgende Overskrift: Cum ad hoc opusculum intentus hactenus scripsisset ipse vates celeberrimus Franc. Petrarca obiit, rediturus ad astra. Cuius compendii pars explicit. Ejusdem compendii post celeb. vatis Francisci Petrarce obitum ad illustrem insignis glorie ducem Lombardi a Sirico Patavini supplementum. Dette Afsnit handler paa 25 Pag. om Alexander den store, Pyrrhus, Hannibal, om flere udmærkede Romere som Cato, Scipionerne, Cæsar, Pompeius, og om 4 Keisere; Augustus, Vespasian, Titus og

- Trajanus. — Efter dette Supplement af Lombardus a Sirico følger et nyt Afsnit paa 18 Pag., der har følgende Overskrift: *Famosissimi oratoris, hystoriographi & poete Magistri Benevenuti de Rombalais libellus incipit. Continet sub compendio brevem descriptionem omnium Augustorum ad illustrem Nicolaum Marchionem Effensem.* Forfatteren begynder med Augustus, og, efterat have fort Fortællingen til den græske Keiser Constantin d. 6te, fortsætter han den med Carl d. store, og slutter under Venceslaus's Regiering den 1ste Januar 1385. Den sidste Deel af Bogen, 120 Pag., indeholder: *Johannis Boccacii de mulieribus claris ad Andream de Acciaiolis de Florentia.* Bogen er skrevet paa fint Pergament med tydelige og jirlige Bogstaver. Bagved staaer: *ex libris Francisci Graverolis Nemausensis I. U. D. 1676.*
28. En tydsk Chronik. 4-500 Pag., in folio, paa Papiir. Den indeholder i de 3 første Capitler en kortsattet Verdenshistorie fra Verdens Skabelse til Midten af det 16de Aarhundrede, og i de 2 følgende Capitler Esterretning om Begivenheder, der nærmest angaae Byen Strasburg, hvor den er forfattet. Bogen er begyndt af Jacob von Königshoffe, Præst i Strasburg, og af ham fuldført til henimod Slutningen af det 15de Aarhundrede, efter hvilken Tid den er fortsat af Matthias von Gottesheim, og en vis Patricius, der har fuldført den omtrent til Midten af det 16de Aarhundrede. Den er hist og her udsmykket med Afbildninger, forfærdigede med Pennen. Paa Bindet staaer: *ex bibliotheca Künastiana an. 1667.*
29. Der alten weitberühmten Stadt Hamburgk Cronica, zusamen gelesen aus alten Reccessen und glaubwürdigen Historien durch Adamum Traßigere, dero Rechts Doctorn und Syndicum dero Stadt Hamburgk, nachmals fürstlichen Holsteynischen Rath und Canslern, anno salutis 1557. Omtrent 400 Pag; in folio, paa Papiir. Fortællingen gaaer fra de ældste Tider til den 29de Decbr. 1557.

30. *Chronica der Stadt Hamburg und Jahrbücher aus alten Recessen und glaubwürdigen Schriften zusammen gezogen durch Adam Drayger, der Rechten Doctor u. s. w. Hernacher verbessert bis Keyser Leopoldo primo. Dmtrent 400 Pag., in folio, paa Papiir. Indeholder, foruden en Affkrift af det foregaaende Manuscript, en Fortsættelse deraf, hvorved Fortællingen om de mærkeligste, Hamborg vedkommende, Begivenheder, føres til den 14de Decbr. 1693.*
- 31-34. 4 Protokoller, holdne paa en tydsk Rigsdag (Byens Navn findes ikke angivet) i Aaret 1640. In folio, hver Protokol paa 3-400 Pag.
35. *Etliche Schriften, welche auf dem in Anno 1613 zu Regensburg gehaltenen Reichstage übergeben worden. 5-600 Pag., in folio.*
36. *Das hõrmanische Geschlecht. Giver paa omtr. 300 Pag., in folio, Stamtabler, samt en kort Beskrivelse over alle Personer, som henhøre til denne, fra den tydsk Rigsdag (?) Wimpfen nedstammende Slægt, saavel som over de Familier (Walther, Kehlenger m. fl.), der staae i Slægtskabsforbindelse med denne, tilligemed en Deel adelige Vaaben. Den gaaer fra 1377 til 1600.*
37. *Historie der Niederlandischen Geschichtenn und Kriegshandlen Emanuelis Meterani. 18 Pag., in folio. Fortællingen gaaer fra 1477 til 1609.*
38. *Dictata in Werberi artem Heraldicam a Joh. Ehrenfrid Zschackwiz. 703 Pag., in 4to.*
39. *Sennor Memorial de Fernando Cardoso. En que seproponem medios effectivos para la restauracion conservacion y paz de los Reinos de Espanna etc. Dmtr. 60 Pag., in folio.*
40. *En spansk Bog med Titel: Armas y Apelli Dos (?), in 4to.*
41. *Skjoldebref for Dfwerstelient. Schulte von Ritterfelt, udstædt af Carl den 11te, den 11te Januar 1689 paa Stofholms Slot. In folio, paa Pergament.*

42. Journal, holden paa Orlogsskibet Prinds Carl fra 18de Octbr. 1711 til den 24de Febr. 1712.
43. Journal, holden paa Orlogsskibet Prinds Frederik fra 11te Septbr. til den 23de Decbr. 1712.
44. Journal, holden paa Orlogsskibet Elephanten fra d. 29de April til den 4de Decbr. 1715.
- 45-46. To Orlogsskibs-Journaler fra samme Periode.
47. Holmen och Arsenal: Artikler, som wi Christian den 4de naadigst haffver ladet forfatte o. s. v. 4to.
48. Kort og sandfærdig Beretning om den mærkelige Sag, som paa en kort Tid ved ordentlig Proces blev udført mod Dina Winhafvens og Jørgen Walter i Kiøbenhavn Anno 1651; tilligemed Udfeldts Wresforsvar m. m.
49. Spectiel Extract og Beregning over al Jordegodset i Norges Rige; omtr. 400 Pag., in folio.
50. Description d'une Gallerie statuaire dediée à la gloire de Louis le grand. Indeholder en Beskrivelse over 31 franske Monumenter, tilligemed en Tegning af disse.
-
51. Logbok Islandinga, utgifin af Kong Magnusi Hafkonarsyni o. s. v., in 4to.
52. En Islandsk Lovbog. Begynder med de samme Love af Kong Magnus, og ender med Christian den 4des Forordning af 27de Marts 1629.
53. En Lovbog paa Dansk. Indeholder Kong Waldemardens 2dens jydsk Lov og Kong Christophers Stadsret for Kiøbenhavn.
54. En Lovbog paa Dansk. Indeholder Kong Christophers Kiøbenhavns Byes Privilegier og Stadsret, Kong Hans's Privilegier og alm. Kiøbstadsret, Kong Frederik den 3dies Haandfæstning, Copie af en Deel Suppliker, der ere indgivne til Frederik d. 3die, samt dennes Svar derpaa m. m.
55. Menige Danmarkis Riges Kiøbstadsrett eller gemeine Konning Hanses Privilegier.

56. Copie af Nykøbings (paa Kølster) Privilegier fra 1483 til 1648.

57. En astrologisk Bog paa Latin. Henved 200 Pag., in folio, paa Papiir. En Esterskrift, der, som det Øvrige, er vanskelig at læse paa Grund af de hyppige Abbreviationer, synes at angive som Forfatter: excellentissimus philosophus Albumazar Grasar (?) filius Mahomi albulchi, an. dom. 1446 (?).

58. En Fabel-Bog paa Tydsk. Omtr. 400 Pag., in folio, paa meget groot Papiir. Fortalen begynder med disse Ord: Das ist von den alten Wissen der Geschlecht der Welt diß Buch des ersten in indische Sprach gedicht, und darnach in die Buchstaben der Persen verwandelt, davon haben es die Arabischen in ... Sprach bracht — — ist es zu hebraischer Zungen gemacht, zulezt zu Latin gesetzt, und vesp in thütsche Zung geschriben u. s. w. Med Hensyn til at forstaae Bogens Indhold siges længere hen i Fortalen: "Eyen yeden wisenman geburt, wenn er diß Buch lesen wil, daß er in sinem Gemüt betracht und merckt, daß das Buch zwo Werstanniß hat, die eine offenbar, die andre verborgen u. s. w., og mod Slutningen af Fortalen angives hele Bogens Indhold, der er inddeelt i 17 Capitler. Das erste Capitel sagt von Beresias, und ist von Furcht und der Gerechtigkeit Gottes. Das andre Capitel ist von dem Löwen und dem Ohsen, und sagt von betrüglischer Versuchung u. s. w. das sibenzehendt Cap. ist von der tuben und dem Fuchs und sagt von dem, der einem andern raten kan, und ihm selbs nit. — Imellem Texten er indstettet flere Træsmit.

I Abraham Lehn fød d. 16 Mær 1701 * Sophie Edinger. Jæm til Borsbygaard, Slesvig. Prinskon og Jættig ved + 1757 d. 1 Augst. | Jofaas Lehn f. 1705. Jæm til Jættild. Nidsting og Leudkon. x Sille Margretta in. Kønnefæled. + 1760 udnæ Børn.

II Cathrine Margrethe Lehn f. 1730. arrende Tuglsaug og Prinskon. x udnæ Grefvinden Wallmoder. + 1793. | Paal Abraham Lehn, arrende Borsbygaard, Jættig og Jættild. Nidsting og Leudkon, og Jættild Ourebygaard og Længholm og arrende dæst Prinskon udnæ Lehn og Guldberg Leud Jættild Maaefæled Sønderkær + 1804.

III Jofaas Lehn f. 1763-66. Sophie Amalie, arrende Jættild x udnæ Haas von Rauszau. + 1831.	Magrethe Haabø x udnæ Haas von Baruer til Nidsting Jættild + 1789	Erica Christen + 1804. arrende Guldberg Leud.	Elisabeth Christen f. Jættild von Krogh. til Scholt. x udnæ Jættild v. Bertouch. + 1802.	Jofaas Jættild + Jættild v. Vallend til Tuglsaug og Prinskon. arrende Jættild Leud. + 1805 n. B.
---	---	---	--	--

IV Pauline, Baronesse Rauszau Lehn x 1823 udnæ Fritz, Barons af Holsten.	Christian Heinrich v. Baruer. arrende Guldberg Leud. x 1. udnæ Otto Dillew Haas til Nedergaard + 1811. x 2. udnæ Heurich Christian Proievern. — 4 Børn.	Paul Goldsch Barons af Bertouch Lehn fød 1786. + 1831. arrende Jættild, Jættild 1819 arrende til Baronesse. x udnæ Heurich Haas. + 1836. 15 februar. 2 Børn.
--	---	--

III Frederik v. Wallend. f. 1764. arrende Tuglsaug og Prinskon. x udnæ Jofaas Jættild Baronesse Lehn. + 1824.	Caroline Mathilde. f. 1769. 2 udnæ Capt. Christian von Fracim + udnæ Børn 1840.	Juliane Frederik Louise f. 1775. Haas. Baronesse 3 Die Børn. + 1831.
---	---	--

II Thare v. Wallend adogtin Dals.	Cathrine Mercurius v. B. Nidsting. f. 1803.	Georgi August f. 1806. (v. Jættild. Prinskon.)	Erdst Rudolph. Barons. f. 1808.	Terdinand Carl Christian f. 1809.
-----------------------------------	---	--	---------------------------------	-----------------------------------

